

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 2.3.2012
COM(2012) 65 final

POROČILO KOMISIJE SVETU

**v skladu s členom 18 Direktive Sveta 2003/48/ES o obdavčevanju
dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti**

{SWD(2012) 16 final}

POROČILO KOMISIJE SVETU

v skladu s členom 18 Direktive Sveta 2003/48/ES o obdavčevanju dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti

1. UVOD

Člen 18 Direktive Sveta 2003/48/ES z dne 3. junija 2003 o obdavčevanju dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti (v nadaljnjem besedilu: direktiva ali direktiva o prihrankih)¹ določa, da „Komisija o izvajanju te direktive poroča Svetu vsaka tri leta. Na podlagi teh poročil Komisija po potrebi predlaga Svetu spremembe Direktive, ki se izkažejo za potrebne za zagotovitev bolj učinkovitega obdavčevanja prihodka od prihrankov ter za odpravo nezaželenega izkrivljanja konkurence.“

Poročilo za prvi pregled² je bilo pripravljeno v letu 2008 (poročilo 2008)³ ter je zajemalo prenos in izvajanje direktive, pri čemer je vsebovalo povzetek ekonomske ocene⁴ in nasvetov Komisije glede potrebnih sprememb. Potrebne spremembe, opredeljene v poročilu 2008, naj bi pojasnile predvsem nekatera vprašanja v zvezi z razlago in odpravile obstoječe vrzeli. Zato je Komisija 13. novembra 2008 sprejela predlog o spremembah⁵ (v nadaljnjem besedilu: predlog) direktive, da bi te vrzeli odpravila in učinkoviteje preprečila izogibanje plačilu davkov.

Poročilo za drugi pregled zajema predvsem delovanje in ekonomsko oceno direktive. Glavne ugotovitve tega dokumenta, tj. razširjena uporaba „offshore“ jurisdikcij za finančne posrednike in rast na ključnih trgih, ki zagotavljajo proizvode, primerljive z dolžniškimi terjatvami, govorijo v prid razširitvi področja uporabe direktive in ustreznih sporazumov, sklenjenih v skladu s členom 17 direktive. Te ugotovitve so tudi skladne s politično zavezo skupine G20, da bo spodbujala spoštovanje mednarodnih davčnih standardov in standardov o izmenjavi finančnih informacij ter sprejela vse razpoložljive protiukrepe, s katerimi se bo borila proti davčnim oazam in nesodelujočim jurisdikcijam, ki teh standardov ne spoštujejo.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:157:0038:0048:en:PDF>

² http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/personal_tax/savings_tax/savings_directive_review/index_en.htm

³ Poročilo COM/2008/0552
http://eurlex.europa.eu/Result.do?T1=V5&T2=2008&T3=552&RechType=RECH_naturel&Submit=Search

⁴ Podrobneje v delovnem dokumentu služb Komisije, ki vsebuje ekonomsko oceno učinkov Direktive Sveta 2003/48/ES na podlagi razpoložljivih podatkov, Bruselj, 15.9.2008, SEC (2008) 2420
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/personal_tax/savings_tax/savings_directive_review/sec%282008%292420.pdf

⁵ Predlog direktive Sveta o spremembi Direktive 2003/48/ES o obdavčevanju dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti, Bruselj, 13.11.2008, COM(2008) 727 final,
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/personal_tax/savings_tax/savings_directive_review/com%282008%29727_en.pdf

Bolj podrobna dejstva o temah, obravnavanih v nadaljevanju, so navedena v delovnem dokumentu služb Komisije, ki je priložen temu poročilu.

2. PRENOS IN IZVAJANJE DIREKTIVE

V prvem pregledu je Komisija zaključila, da so direktivo⁶ prenesle vse države članice in da so izvedbene predpise začele izvajati kot predvideno (tj. 1. julija 2005, Bolgarija in Romunija pa 1. januarja 2007). Komisija je sprožila postopke za ugotavljanje kršitev proti posameznim državam članicam glede določenih delov izvedbenih pravil, ki so bili ustavljeni šele po tem, ko so te potrdile, da so pravila uskladile z direktivo. Trenutno ne teče noben postopek za ugotavljanje kršitev.

Na zasedanju Sveta ECOFIN 7. decembra 2010 se je Komisija zavezala, da bo do sredine leta 2011 predložila začasno poročilo o tem, ali države članice direktivo pravilno in učinkovito izvajajo. Navedeno poročilo (SEC 2011 (775) Final⁷), ki je bilo Svetu poslano 14. junija 2011, so službe Komisije sestavile na podlagi odgovorov na vprašalnik, ki je bil poslan vsem državam članicam.

Iz analize odgovorov držav članic je razvidno, da so si države članice nekatere določbe direktive razlagale različno. Nekatera tako nastala tveganja različnega razlaganja so bila opredeljena že v poročilu 2008. Glavne težave bi bile odpravljene z ustreznimi novimi pravili predloga.

3. DELOVANJE DIREKTIVE

Delovanje direktive je bilo ocenjeno s pomočjo vprašalnika, v katerem so davčne uprave držav članic odgovarjale na vprašanja glede uporabe podatkov, izmenjanih v okviru direktive. Poleg tega je Komisija pregledala statistike, predložene v okviru direktive, in naročila študijo, da bi ocenila upravno breme veljavne direktive za nosilce gospodarskih dejavnosti. Glavne ugotovitve analize so podane v nadaljevanju.

3.1. Vprašalnik o uporabi podatkov

Strokovnjakom iz skupine ACDT⁸ je bil poslan vprašalnik o uporabi podatkov, ki so jih njihove davčne uprave prejele od drugih držav članic. Vprašalnik je vključeval naslednje: uporaba podatkov za davčne inšpekcije; kakovost podatkov, ki so jih predložile druge države članice, ter vprašanje, ali davkoplačevalci zaradi uvedbe direktive bolj spoštujejo davčne predpise.

⁶ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:72003L0048:EN:NOT#FIELD_BE

⁷ [http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/personal_tax/savings_tax/implementation/sec\(2011\)775_en.pdf](http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/personal_tax/savings_tax/implementation/sec(2011)775_en.pdf)

⁸ Komisijina skupina nacionalnih strokovnjakov: Administrative Cooperation in Direct Taxation (Upravno sodelovanje pri neposredni obdavčitvi)

Dobre prakse

Države članice, ki so izvedle oceno, so poročale o pozitivnih rezultatih glede spoštovanja predpisov. Kljub temu pa so v tem pregledu izpostavljena nekatera področja, ki bi jih države članice lahko izboljšale in tako bolje izkoristile izmenjane informacije:

- povezava podatkovne baze direktive o prihrankih z nacionalno davčno podatkovno bazo;
- razvoj upravljanja s tveganji in bolj avtomatiziran postopek za navzkrižno preverjanje podatkov;
- racionalizacija posredovanja podatkov med centralno davčno upravo in lokalnimi davčnimi uradi.

Kakovost podatkov

Države članice so poročale o bistveno boljši kakovosti prejetih podatkov zaradi strukturiranega formata in skupnih postopkovnih pravil, po katerih se podatki poročajo. V primerjavi z izmenjavo informacij v okviru dvostranskih pogodb je kakovost podatkov, prejetih v okviru direktive, občutno večja.

Kakovost prejetih podatkov pa kljub temu ostaja zaskrbljujoča za veliko držav članic. Trenutno je okrog polovica držav članic potrdila, da preverja vsebino informacij, ki jih prejme od plačilnih zastopnikov, preden jih pošlje državam članicam prejemnicam.

Zaradi pomembnosti izboljšanja kakovosti morajo vse države članice razmisliti o sistematičnem preverjanju kakovosti poslanih informacij. Poleg tega se države članice spodbuja, da uporabljajo spletni sistem preverjanja, ki ga razvija Komisija in s katerim se bo lahko s pomočjo davčne številke davkoplačevalce pravilno identificiralo.

3.2. Statistični podatki v okviru direktive

Ker je direktiva v uporabi šele od 1. julija 2005, je bil prvi pregled zaradi pomanjkanja podatkov omejen. Države članice so se šele na zasedanju Sveta 12. maja 2008 dogovorile o statističnih podatkih⁹, ki jih je treba poslati Komisiji, da lahko ta oceni uspešnost in učinkovitost direktive.

Po prvem pregledu so bile določene opredelitve in oblike podatkov, kar je privedlo do boljše in pravočasnejše izmenjave informacij med državami članicami. Pri količini izmenjanih podatkov je bilo ugotovljeno, da so večje države članice in države članice s pomembnimi finančnimi centri izmenjale največ podatkov. Izmenjava informacij je bila največja v letu 2007, ko je vrednost sporočenih transakcij dosegla 38,9 milijard EUR (leta 2009¹⁰: 9,9 milijard EUR). Vključitev kosmatih prihodkov v podatke lahko privede do drugačne osnove za primerjavo; če se ti izključijo, so sporočeni zneski stabilnejši (dohodki od obresti v letu 2009 znašajo 2,3 milijarde EUR (leta 2007 3,6 milijarde EUR)). Davčni odtegljaj vseh držav,

⁹ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st09/st09467.en08.pdf>

¹⁰ Švedska Komisiji ni posredovala podatkov o izmenjavi informacij z drugimi državami članicami za nobeno od fiskalnih let. Irska je imela tehnične težave s posredovanjem podatkov za leto 2009.

za katere veljajo direktiva in ustrezni sporazumi o obdavčevanju prihrankov, se je s 700,9 milijona EUR v letu 2008 zmanjšal na 495,9 milijona EUR v letu 2009. Vzrok za manjši obseg izmenjanih informacij in manjši davčni odtegljaj je bila deloma finančna kriza v zadnjem četrtletju 2008, ki je povzročila občuten padec obrestnih mer za vloge gospodinjstev v letu 2009.

Pomembna značilnost podatkov je velika spremenljivost informacij, ki so jih države članice izmenjale v pregledanem obdobju. V simulaciji čezmejnih vlog ECB (oddelek 4 tega poročila) je bilo potrjeno, da so bili za nekatere države članice zneski plačanih obresti, sporočeni za klasično vrsto dohodkov od obresti, pod ocenjeno referenčno vrednostjo za čezmejne vloge in obrestne mere. Poleg tega je iz odzivov držav članic na začasno poročilo (oddelek 2 tega poročila) razvidno, da se večina držav članic pri pravilnem določanju dohodkov, ki jih je treba sporočiti, zanaša predvsem na to, da plačilni zastopniki pravilno uporabljajo njihove smernice, čeprav imajo predpise za izvajanje inšpekcij in določanje kazni ob nespoštovanju direktive.

Da bi odpravile spremenljivost podatkov, izmenjanih v vseh fiskalnih letih, morajo države članice preučiti, ali naj preverjajo popolnost podatkov, ki jih posredujejo njihovi plačilni zastopniki, vključno z naslednjim: (i) ali naj vsaka država članica ustvari centralni register, v katerem so navedeni plačilni zastopniki v njeni jurisdikciji, da bi lahko preverila, ali so bili podatki posredovani pravočasno; (ii) ali naj analizira nihanje podatkov, ki so jih posredovali plačilni zastopniki, še posebej za sporočene zneske in število upravičenih lastnikov; (iii) ali naj sodelujejo druga z drugo ter tako okrepijo inšpekcijske postopke za plačilne zastopnike, vključno s sistemi plačilnih zastopnikov in smernicami za notranji nadzor; in (iv) ali naj razvijejo referenčne vrednosti in primerjave z drugimi viri podatkov, na primer z nacionalnimi statistikami o poročanju o čezmejnih vlogah.

3.3. Ocena začetnih stroškov in tekočih stroškov izvajanja direktive

V študiji o oceni upravnega bremena obstoječe direktive za nosilce gospodarskih dejavnosti je bilo ugotovljeno, da ti že imajo informacije za večino poročevalskih obveznosti po obstoječi direktivi na podlagi zakonodaje za preprečevanje pranja denarja¹¹, nacionalne zakonodaje ali notranjih poslovnih praks. Vendar pa nobena od anketiranih držav ni navedla, da bo zbirala informacije po členu 4(2) (določbe o plačilnih zastopnikih ob plačilu ali zagotovitvi takega plačila), če tega ne bo zahtevala direktiva.

Plačilni zastopniki večino korakov za poročanje v okviru direktive štejejo za stroške „običajnega poslovanja“, zato se s tem povezano upravno breme ne zdi pretirano.

¹¹ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/60/ES z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma (Besedilo velja za EGP)

4. EKONOMSKA OCENA

V okviru pregleda je bila opravljena tudi ekonomska ocena, s katero naj bi se razvoj ključnih trgov za varčevalne proizvode v in izven EU analiziral glede na pomembnost zadevnih trgov in geografsko zastopanost strank. Pri tem so bili uporabljeni podatki, ki jih poročajo banke, tj. Banka za mednarodne poravnave (BIS), Evropska centralna banka (ECB) in Švicarska centralna banka (SNB). Podatki ECB so se uporabili tudi za simulacijo pokritosti potencialne osnove za izmenjavo informacij ali davčne odtegljaje.

Poleg tega so se za analizo razvoja teh trgov v zadnjih letih uporabili podatki o upoštevanih specifičnih trgih: (1) obveznice in delnice (MDS-jeva raziskava CPIS), (2) dolžniški in kapitalski proizvodi ter izpeljani finančni instrumenti na splošno (Eurostat), (3) strukturirani maloprodajni proizvodi (podjetje Avery), (4) KNPVP (predvsem EFAMA) in (5) zavarovalni proizvodi (predvsem raziskava podjetja Europe Economics).

V tem poročilu pojem KNPVP pomeni podjeme ali podjetja z dovoljenjem, pridobljenim v skladu z Direktivo 2009/65/ES¹² (prej Direktiva 85/611/ES¹³). Pojma „ne-KNPVP“ in „ne-KNPVP skladi“ se nanašata na vse druge kolektivne naložbene sklade ali sheme.

Glavne ugotovitve ekonomske ocene so podane v nadaljevanju.

PODATKI BIS

Mednarodni krajevni bančni statistični podatki Banke za mednarodne poravnave (BIS) obsegajo četrtletne podatke o sredstvih in obveznostih domačih bank ter podružnic tujih bank iz 43 poročajočih držav, razčlenjene pa so dvostransko glede na državo njihovih tujih partnerjev v finančnih poslih. Pozicije se sporočajo v kosmatih in nekonsolidiranih vrednostih in v milijonih USD.

Večina pomembnih „offshore“ finančnih centrov se ni strinjala z razkritjem dvostranskih pozicij prek BIS. Vendar je bila podrobna analiza „offshore“ holdingov, ki so vključeni v mrežo sporazumov o obdavčevanju prihrankov kot tudi tistih, ki niso, mogoča na podlagi javno dostopnih podatkov BIS, vključno s podatki o državah partnerjev v finančnih poslih¹⁴.

Iz javno dostopnih podatkov BIS je razvidno, da je bil znesek tujih nebančnih vlog za Kajmanske otoke v letu 2011 drugi največji med državami, ki poročajo BIS, in primerljiv z ZDA. Rezultati glede držav partnerjev v finančnih poslih, so pokazali, da je velik delež nebančnih vlog v državah članicah in jurisdikcijah znotraj mreže sporazumov o obdavčevanju prihrankov v lasti komitentov, ki se nahajajo v „offshore“ jurisdikcijah (povprečno 35 % za države članice in jurisdikcije znotraj mreže sporazumov o obdavčevanju prihrankov v letu

¹² Direktiva 2009/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjemih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), UL L 302, 17.11.2009, str. 32.

¹³ Direktiva Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjemih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), UL L 375, 31.12.1985, str. 3.

¹⁴ Vse države članice, Švica in Guernsey so se strinjali z razkritjem dvostranskih pozicij z vsemi državami partnerjev v finančnih poslih, tj. državami, iz katerih prihajajo njihovi imetniki vlog.

2000–2010; za jurisdikcije znotraj mreže sporazumov o obdavčevanju prihrankov je ta delež najvišjo vrednost, tj. 65 %, dosegel leta 2007)¹⁵.

Pomembnost „offshore“ centrov kot krajev za hranitev vlog in mest za ustanovitev ali upravljanje struktur za nebančne imetnike vlog kaže na to, da je uvedba določb o preglednosti in plačilnih zastopnikih ob plačilu za nekatere pravne oblike, ki se nahajajo v „offshore“ jurisdikcijah, upravičena ter potrebna tako za direktivo kot za sporazume o obdavčevanju prihrankov.

¹⁵ Z gotovostjo se lahko predpostavlja, da nebančni sektor v teh jurisdikcijah ne sestavljajo pretežno industrijske družbe ali posamezniki, ampak finančni posredniki.

PODATKI ECB

Simulacija pokritosti

Podatki, ki jih je zagotovila ECB, temeljijo na statistiki bilanc stanja MFI¹⁶. Finančne institucije v vsaki državi članici ECB mesečno poročajo o vlogah nerezidentskih gospodinjstev, ki se nahajajo v območju evra. Zneski se poročajo za celotno območje evra brez podrobne delitve na posamezne države članice območja. Podatki so glede na sektor imetnika vloge (vključno s podrobno delitvijo za gospodinjstva) razčlenjeni na sedem različnih zapadlosti obrestnih mer. Ti podatki so bili izbrani kot najboljši razpoložljivi podatki, na katerih se lahko opravi simulacija ter pridobi omejena ocena, ali podatki (ali odtegnjeni davek), izmenjani na podlagi direktive, odražajo zadovoljivo pokritost zadevne potencialne davčne osnove.

Pri uporabi ocenjene referenčne mere pokritosti v višini 70 % za povprečne podatke fiskalnih let 2006–2009 je sedem držav članic pod 70-odstotno referenčno mero pokritosti, medtem ko so štiri druge pod 100 %. 16 držav članic presega 100 %¹⁷.

Rezultati simulacije so še dodaten dokaz za to, da morajo države članice razmisliti o sistematičnem preverjanju popolnosti podatkov, ki jih posredujejo njihovi plačilni zastopniki, kot je predlagano v oddelku 3.2.

Razvoj čezmejnih vlog gospodinjstev v območju evra

Podatki ECB so se analizirali tudi, da bi se ocenil razvoj čezmejnih vlog. Vloge z vsemi zapadlostmi, vključno z vlogami čez noč, ki običajno prinašajo nizke obresti, so v letu 2003 znašale 164 milijard EUR in oktobra 2008 dosegle najvišjo vrednost z več kot 247 milijardami EUR (50 % povečanje v obdobju).

Vloge z dogovorjeno zapadlostjo so se z 72 milijard EUR, kolikor so znašale januarja 2003, novembra 2005 znižale na 60 milijard EUR, tj. za 15 % v celotnem obdobju in za 0,52 % mesečno. To ne velja za vloge brez dogovorjene zapadlosti (npr. vloge čez noč). Podrobnejša ločitev razvoja vlog z dogovorjeno zapadlostjo v državah članicah v območju evra in zunaj njega pokaže, da je bil negativni trend do novembra 2005 prisoten predvsem v državah v območju evra (-38,84 % za celotno obdobje in -1,51 % mesečno). V naslednjih treh letih, tj. od novembra 2005 do novembra 2008, je v obeh kategorijah opaziti skoraj identično povečanje čezmejnih vlog s 60 milijard EUR na 81 milijard EUR (25-odstotno povečanje za članice območja evra in 30-odstotno za nečlanice).

¹⁶ MFI: denarna finančna institucija

¹⁷ Rezultat nad 100 % je normalen, saj je opredelitev prihodkov od obresti v direktivi širša kot vloge, ki so zajete v podatkih ECB.

Po koncu leta 2008 so vloge z dogovorjeno zapadlostjo v državah članicah območja evra predvsem zaradi finančne krize doživele največji padec (z 41 milijard EUR v novembru 2008 na 21 milijard EUR v marcu 2010).

Trendi čezmejnih vlog gospodinjstev v območju evra v drugih državah članicah so bili do začetka finančne krize na splošno pozitivni. Za povečanje so bile odgovorne predvsem vloge brez dogovorjene zapadlosti (npr. vloge čez noč z zelo nizkimi obrestnimi merami), medtem ko so vloge z dogovorjeno zapadlostjo (npr. vezane vloge z višjimi obrestnimi merami) v državah članicah območja evra do novembra 2005 upadale, nato pa se tako kot vloge izven območja evra ponovno okrepile.

PODATKI SNB

Švicarska centralna banka (SNB) izdaja letno publikacijo z naslovom „Banke v Švici“, ki vsebuje podrobne statistične podatke na osnovi računovodskih poročil švicarskih bank. Najpomembnejši podatki vključujejo nekatere podrobne geografske razčlenitve in razčlenitve po komitentih: (i) „Geografska razčlenitev sredstev in obveznosti v bilanci stanja“; (ii) „Fiduciarni posli po državah“; in (iii) „Vrednostni papirji na skrbniških računih bank glede na domicil imetnika skrbniškega računa, kategorijo vrednostnega papirja in gospodarski sektor“.

Rezultati podatkov SNB kažejo na močno bazo komitentov, ki se nahajajo v „offshore“ jurisdikcijah tako znotraj mreže sporazumov o obdavčevanju prihrankov kot tudi zunaj nje¹⁸. To potrjuje, da je nujno treba (glej tudi zgornji oddelek o podatkih BIS) zajeti tudi takšne primere, v katerih posredniške strukture v „offshore“ jurisdikcijah sodelujejo pri plačilu dohodkov od prihrankov s strani jurisdikcij znotraj mreže sporazumov o obdavčevanju prihrankov in še posebej v okviru sporazuma med EU in Švico o obdavčenju prihrankov.

PODATKI MDS-JEVE RAZISKAVE CPIS

MDS v usklajeni raziskavi o portfeljskih naložbah (Coordinated Portfolio Investment survey – CPIS) navaja čezmejne naložbe (naložbe po tržnih cenah, ki so veljale ob koncu leta) vlagateljev iz 74 sodelujočih držav (država vlagatelj), in sicer jih razčleni glede na državo naložbe (država izdajatelj). Podatki se načeloma zbirajo glede na to, kje se nahajata dolžnik (izdajatelj dolžniškega oz. lastniškega vrednostnega papirja) in upnik (vlagatelj), kar ni nujno enako statusu plačilnega zastopnika in upravičenega lastnika, ki je osrednjega pomena za delovanje direktive.

¹⁸ Fiduciarne obveznosti do (večinoma nebančnih) subjektov v Zahodnoindijskih otokih (za potrebe SNB in BIS ti vključujejo Angvilo, Antigvo in Barbudo, Britanske Deviške otoke, Montserrat in St. Christopher/St. Kitts in Nevis) in v Panami (s 16 % oz. 9 % deležem) se po deležu v vseh fiduciarnih obveznostih uvrstijo na prvo in drugo mesto.

Na podlagi podatkov CPIS o državah članicah, ki zagotavljajo podrobno razčlenitev po sektorjih, je mogoče sklepati dvojje:

Uvedba direktive posameznih vlagateljev ni odvrnila od vlaganja v vrednostne papirje, izdane v državah članicah, še posebej v tistih, ki izmenjujejo informacije. Nasprotno, v večini raziskanih držav članic so posamezniki povečali vlaganja v vrednostne papirje v državah članicah, še posebej v tistih, ki izmenjujejo informacije, in

Delež luksemburških naložbenih skladov se je v čezmejnih kapitalskih naložbah gospodinjestev v EU celo bistveno povečal.

PODATKI EUROSTATATA

Dohodki

Primerjali so se dohodki gospodinjestev in dohodki vseh gospodarskih sektorjev, pri čemer so se upoštevali tako dohodki, ki spadajo v področje uporabe direktive, kot tudi dohodki, ki vanj ne spadajo, da bi se preverilo, ali so bili proizvodi zamenjani. Iz podatkov je razvidno, da so bili v obdobju 2000–2009 dohodki od obresti, ki so jih prejela gospodinjstva iz EU, kot delež dohodkov od premoženja¹⁹ relativno stabilni do leta 2008, nato pa so leta 2009 zaradi nižjih obrestnih mer na dolžniške terjatve, ki so bile posledica finančne krize, močno nazadovali, kar velja tudi za celotno gospodarstvo.

Na osnovi Eurostatovih podatkov²⁰ o dohodkih ni bilo zaznati nobenega očitnega premika vira dohodkov od prihrankov na proizvode izven področja uporabe Direktive.

Premoženje

Iz analize dolžniških instrumentov v lasti gospodinjestev je razvidno, da so bila ta sredstva v obdobju 2000–2009 relativno stabilna, medtem ko se je lastniški kapital v lasti gospodinjestev v istem obdobju skoraj prepolovil, kar je morda posledica večje nenaklonjenosti vlagateljev tveganju in/ali splošnega zmanjšanja vrednosti delnic. Pomembna sprememba je tudi veliko povečanje izvedenih finančnih instrumentov v lasti gospodinjestev (1,05 % skupnega premoženja gospodinjestev v letu 1999 v primerjavi z 18,03 % v letu 2009).

Povečana uporaba izvedenih finančnih instrumentov potrjuje razširitev področja uporabe direktive na strukturirane finančne proizvode, pri katerih je osnovno premoženje enakovredno dolžniškim terjatvam.

STRUKTURIRANI MALOPRODAJNI PROIZVODI

Komisija je uporabila Averyevo podatkovno bazo strukturiranih maloprodajnih proizvodov, ki vsebuje podrobne podatke o 34 trgih in več kot 2 milijonih strukturiranih proizvodov, izdanih po celem svetu. Po stanju iz januarja 2005 se ocenjuje, da podatkovna baza vključuje

¹⁹ Dohodki od premoženja: dohodki, pridobljeni iz sredstev

²⁰ Treba je poudariti, da so Eurostatovi podatki zelo omejeni, saj ne ločujejo med domačimi in čezmejnimi dohodki, zaradi česar so zaključki predvsem splošni.

90 % strukturiranih maloprodajnih proizvodov, izdanih v Evropi. Glavna omejitev je, da je podatkovna baza oblikovana za trženjske potrebe strank podjetja in ne ločuje med domačimi in čezmejnimi naložbami, kar je za direktivo bistveno. Kljub pomanjkanju specifičnih podatkov o čezmejnem deležu pomembnost tega trga proizvodov potrjuje velikost trga, kjer trenutni promet v zajetih trgih EU znaša 767,3 milijarde EUR. Ta trg proizvodov se je na splošno zelo hitro razvijal (povprečna letna rast več kot 30 %) in ima visok delež proizvodov s kapitalsko zaščito (ki po obsegu s 60–70-odstotnim deležem prevladujejo med novimi proizvodi na trgu) in z na obrestih temelječimi osnovnimi lastnostmi (delež razredov finančnih instrumentov z obrestno mero se je s 3,2 %, kolikor je znašal leta 2001, leta 2007 povečal na skoraj 30 %).

Ponazorjena pomembnost trga strukturiranih proizvodov in še posebej proizvodov, podobnih dolžniškim terjatvam, kot tudi razvoj specifičnih evropskih trgov, ki so primarno namenjeni tujim malim vlagateljem, opravičujeta in govorita v prid razširitvi direktive in sporazumov o obdavčevanju prihrankov na omenjene vrste strukturiranih proizvodov.

Podatki KNPVP²¹

V zvezi z zamenljivostjo skladov je iz podatkov, ki jih je posredovala EFAMA²², razviden upad obvezniških skladov v vseh KNPVP (31 % v letu 2002 – 23 % v letu 2010) s povečanim vlaganjem v KNPVP drugih kategorij skladov, za katere je bolj verjetno, da bodo zaradi strukture sredstev izven področja uporabe Direktive 2003/48/ES. Podobno je v istem obdobju prišlo do premika na ne-KNPVP (z 22 % v letu 2002 na 25 % v letu 2010).

Porast ne-KNPVP skladov, ki ni nujno posledica strategij izogibanja davkom, opravičuje ukrepe v predlogu, ki naj bi zagotovili enako obravnavo KNPVP in ne-KNPVP skladov s primerljivo strukturo sredstev.

ZAVAROVALNI PROIZVODI

Tako podatkovni viri kot neuradni podatki kažejo na primernost vključitve proizvodov življenjskega zavarovanja z naložbenim elementom v področje uporabe predloga. V poročilu PRIPS²³ je podjetje Europe Economics pomembnost življenjskih zavarovanj z naložbenim tveganjem opredelilo kot del zavarovalniškega trga EU, vključno z državami članicami, ki s čezmejnimi življenjskimi zavarovanji v večjem obsegu poslujejo z malimi vlagatelji v EU.

Razvoj pomembnih čezmejnih trgov proizvodov življenjskega zavarovanja z naložbenim tveganjem (obravnavanih kot distribucijski kanal za KNPVP) opravičuje del predloga, v skladu s katerim bi se področje uporabe direktive razširilo na donose iz zavarovalnih proizvodov, primerljivih z dolžniškimi terjatvami.

²¹ Za opredelitev, ki se uporablja, glej stran 6 zgoraj.

²² EFAMA: European Fund and Asset Management Association - Evropska stanovska organizacija nacionalnih združenj podjetij, ki se ukvarjajo z upravljanjem premoženja

²³ Študija o stroških in koristih morebitnih sprememb pravil za distribucijo za zavarovalne proizvode z elementi zavarovanja in druge paketne naložbene proizvode za male vlagatelje, ki ne spadajo v področje uporabe direktive MIFID.

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2010/prips/costs_benefits_study_en.pdf

5. SKLEPNE UGOTOVITVE

Države članice so na splošno zadovoljne s podatki, ki so jih prejele v okviru direktive, da bi zagotovile spoštovanje predpisov o poročanju dohodkov od obresti s strani davkoplačevalcev. Za obravnavano obdobje so države članice poročale o očitnem izboljšanju kakovosti prejetih podatkov, kar pripisujejo strukturiranemu formatu in skupnim postopkovnim pravilom, po katerih se podatki poročajo. Pregled je tudi pokazal, kako lahko države članice podatke bolje izkoristijo, in potrdil potrebo po nadaljnjem izboljšanju pravilnosti in popolnosti izmenjanih podatkov.

Ekonomska analiza je pokazala, da je v smislu obsega proizvodov kot tudi zajetih transakcij in nosilcev gospodarskih dejavnosti nujno treba posodobiti direktivo in relevantne sporazume o obdavčevanju prihrankov, da bi lahko omejili obstoječe možnosti izogibanja, vključno s tistimi, ki izhajajo iz tristranskih situacij, ki vključujejo jurisdikcije tako v področju uporabe sporazumov o obdavčevanju prihrankov kot tudi izven njega. Potrebna sta soglasje o predlogu in sprejetje mandata za pogajanja o ustreznih izboljšavah omenjenih sporazumov, da se spodbudita preglednost in dobro upravljanje davčnih zadev tako v kot izven EU.